

Toni Soler radiografia en un assaig el cas de l'assassí conegut com «el zelador d'Olot»

El popular periodista publica "Un bon cel" on, a partir dels fets d'ara fa deu anys, reflexiona sobre la vellesa, la vida digna i l'eutanàsia

Toni Soler. | Adrià Costa.

El periodista Toni Soler (Figueres, 1965) repassa el cas del zelador d'Olot, Joan Vila, que va propiciar la mort d'onze ancians, a l'assaig *Un bon cel (El zelador d'Olot i la banalitat de la mort)*, que ha editat La Campana). Segons ha explicat a l'ACN l'autor, aquest cas va passar quasi fa 10 anys i "l'efemèride és oportuna".

Ha explicat que li va semblar que gratar una mica sobre l'episodi d'aquells onze assassinats i explicar-ne les circumstàncies seria "un bon motiu" per a parlar de temes que l'amoïnen o el fan reflexionar, com la vellesa, la vida digna i l'eutanàsia des d'un punt de vista "molt personal". A més, la història li permetia viatjar i homenatjar Olot, el lloc on, es connecta fàcilment amb el pas del temps.

"Cadascú s'aproxima al tema de la vellesa de la seva manera. Joestic en una edat en què molts dels meus amics han de cuidar dels seus pares grans, i jo, per desgràcia, aquesta fase no la conec perquè vaig perdre els meus pares fa temps", ha relatat, mentre que els seus avis van morir a casa.

Així, a partir dels records de la vida i la mort dels seus avis, s'acosta des d'un punt de vista personal a una qüestió universal: "al gran repte que és fer-se gran i el gran repte col·lectiu com a societat que és tenir cura de la vellesa que, per raons demogràfiques, és un repte cada cop més gran, i cal afrontar-lo", ha detallat. Aquesta reflexió la posa en contrast de la residència de La Caritat, i amb el fet que una persona decidís pel seu propi compte quins avis mereixien seguir vivint i a quins els hi havia arribat l'hora sense que poguessin participar de la decisió.

Per a Soler, "el drama que s'ha viscut a les residències de llars d'avis ens ha fet prendre consciència d'un problema que estava latent, que tots veiem que seria un dels reptes del segle XXI, però ara ha esclatat amb tota la crueta", i considera que al futur, quan es parli d'Estat del Benestar també s'ha de parlar de la cura de la tercera edat. A parer seu, si bé hi havia un cert debat ètic fa uns anys al voltant de les residències, ara són "un imperatiu" perquè hi ha una quantitat de gent gran dependent i sola, que "necessitarà ajuts públics". Per això pronostica que les residències necessitaran cada cop de més mitjans per complir la seva funció assistencial, sanitària i d'acompanyament.

Empatia

Pel que fa a l'empatia amb Joan Vila, assegura: "Quan reconstrueixes la vida d'una persona, la humanitzes, i veus que passar del bé al mal i desviar-se pel caminet que porta cap a les tenebres és, de vegades, més fàcil del que sembla". Per a ell, caure en un pou que converteixi la persona en un monstre o en una persona insensible al patiment aliè "és una cosa que ens pot passar a tots", assegura.

Per a ell, el més fàcil davant d'uns crims "horribles com aquests", és pensar que l'autor és un monstre, però l'interessant és veure que és una persona que no tindria per què haver acabat així, i que circumstàncies molt diverses l'han empès cap a aquesta direcció. Soler ha destacat a més que resseguir "aquest camí que porta cap al mal" és el més interessant de la crònica negra.

Sobre Vila, ha considerat: "Crec que va ser una persona devorada per l'angoixa, per un problema greu d'identitat sexual, i per una persona riallera amb ganes d'agradar i amb ganes de fer coses i que la gent sabés que les fa". Tanmateix, quan es va trobar que la seva feina al geriàtric era valorada, es va sentir primer poderós, primer en positiu, després en negatiu, "i les seves angoixes i el seu narcisisme i aquesta pulsio tan tremenda que és la de decidir qui viu i qui mor van poder amb ell".

"No és casual que hi hagi tants àngels de la mort: quan estàs envoltat de víctimes potencials com són els avis i tens els mitjans al teu abast per matar-los, és més fàcil que passi això que en una altra mena d'ofici", ha opinat Soler sobre el col·lectiu mèdic.

Un bon cel

Sobre el títol, remet a les paraules del mateix Joan Vila al judici, on va dir que el que pretenia amb les seves accions era donar a les seves víctimes un bon cel: "L'expressió és bonica i a la vegada és perversa perquè indica que hi ha un cel bo i un de dolent, i que Joan Vila decideix qui té un cel bo i el dolent i quan, el que és una absoluta perversitat".

A banda, l'estructura de l'assaig és el d'una crònica periodística barrejada amb les reflexions personals. "El que em va decidir a la manera d'enfocar el tema va ser un llibre de l'Emmanuel Carrère sobre un famós cas criminal de França d'un home que es fa passar per metge i quan la família els descobreix els mata a tots", ha dit en relació amb 'L'adversari', on l'autor francès explica els fets i hi afegeix molt del seu relat personal.

Per a ell, "fer la crònica periodística amb un punt de reflexió personal és molt interessant", ja que volia explicar els fets de La Caritat, reflexionar sobre la vellesa i també parlar d'Olot, capital de la

crònica negra a Catalunya i un lloc important per a ell perquè allà la idea del pas del temps la té present. "He tingut una vida molt itinerant i a Olot, des de petit, hi estiujejo i hi tinc una casa i tot, i Olot és el sentit del pas del temps de la continuïtat de la vida", de manera que aquest assaig també és un homenatge a la ciutat, que justament va acollir els crims del Joan Vila.